

התרחבות פעילות החות'ים במרחב הים האדום

25 בפברואר 2024

עיקרים¹

◀ בפעילות החות'ים בחודשיים האחרונים ניכרים מספר שינויים. החות'ים המשיכו לבצע תקיפות נגד מטרות אותן הגדירו כ"ישראליות" או "תומכות בישראל" בעיקר כלי שיט המשייטים במרחב הים האדום בנתיבים העוברים דרך ישראל. אך בנוסף, הצהירו על כוונתם להרחיב את תקיפותיהם גם למרחב האוקיינוס ההודי ולנתיב הימי העוקף את אפריקה מדרום. במקביל, הם תקפו ספינות מלחמה אמריקאיות, בריטיות, וספינות של מדינות האיחוד האירופי אשר הצטרפו למלחמה באיום החות'י, ואשר לטענתם, מסייעות לישראל ותוקפות את הכוחות החות'ים על אדמת תימן.

◀ בתקופה האחרונה בוצעו שלושה שיגורי טילים לעבר ישראל, כאשר אחד מהם אף הצליח לחדור את המרחב האווירי של ישראל ולהתפוצץ בשטחה, ללא נזק או נפגעים. הייתה זה הפעם הראשונה מאז החלו החות'ים בפעילותם, שבה טיל חות'י מתפוצץ בשטח ישראל. אולם, למרות הצלחה זו, ניכרת לאחרונה ירידה בהיקף שיגור הטילים וכלי הטיס הבלתי מאוישים לעבר שטח ישראל ביחס לתחילת המלחמה. זאת, ככל הנראה נוכח חוסר ההצלחה היחסי של אמצעים אלה לחדור את הגנה האווירית הישראלית ויתכן אף בשל העובדה שאמצעי לחימה מסוג זה אינם רבים בארסנל החות'י.

◀ על רקע המערכה בים האדום, מוסיפה המתיחות בין ארה"ב ואיראן להסלים והיא מלווה בחילופי האשמות בנוגע לתקיפות כוחות הקואליציה בשטח תימן, ומן העבר השני האשמת איראן כי היא תומכת בפעולות החות'ים ואף מסייעת להתעצמותם. דיווחים שונים אף מצביעים על אינטרסים מנוגדים של ארה"ב ובנות בריתה באזור עקב המערכה בתימן. יחד עם זאת, ישנם גם דיווחים על מגעים סמויים המתקיימים בין ארה"ב ואיראן בניסיון להגיע להבנות ולמנוע הסלמה נוספת.

◀ להערכתנו, ככל שתאריך המלחמה ברצועת עזה, ימשך העימות במרחב הים האדום והוא אף עלול להסלים אם אכן יממשו החות'ים את איומם להרחיב את התקיפות גם נגד כלי שיט בנתיב האוקיינוס ההודי, בואכה כף התקווה הטובה מדרום לאפריקה, ולסכן בכך את הסחר הימי כולו מיבשת אסיה לכיוון מערב. לנוכח הרחבה כזו של הפעילות החות'ים עשויים כוחות הקואליציה להגיב בהגברה משמעותית של תקיפותיהם כדי לגבות מחיר

¹ מסמך זה הוא המחקר הרביעי של מרכז המידע למודיעין ולטרור העוסק בפעילות התנועה החות'ית במסגרת מלחמת "חרבות ברזל". למסמכים הקודמים ראו: פרסום מ-2 בנובמבר 2023; "[תנועת החות'ים ומלחמת 'חרבות ברזל'](#)". פרסום מ-15 בדצמבר 2023; "[פעילות התנועה החות'ית בתימן במסגרת מלחמת 'חרבות ברזל'](#)". פרסום מ-31 בינואר 2024; "[התדרדרות והסלמה בים האדום בעקבות פעילות החות'ים](#)".

כבד שיניע את החות'ים מלעשות זאת. בשלב זה נראה כי רק סיום המלחמה ברצועת עזה או לחץ איראני משמעותי על החות'ים יגרמו לרגיעה במערכה.

מאפייני פעילות החות'ים

◀ במהלך החודשים הראשונים של שנת 2024 המשיכו הכוחות החות'ים לתקוף מטרות אותן הם הגדירו כ"ישראליות" או "תומכות בישראל"². במסגרת כך, החות'ים הרבו לבצע תקיפות נגד כלי שיט המשייטים במרחב הים האדום בנתיבים העוברים דרך ישראל ואף נגד ספינות מלחמה אמריקאיות ואירופיות, אשר לטענת החות'ים, מסייעות לישראל ותוקפות את הכוחות החות'ים על אדמת תימן. התקיפות לעבר שטח ישראל התמעטו ביחס לתחילת המלחמה, ככל הנראה נוכח חוסר ההצלחה היחסי שלהן בחדירה מעטה את ההגנה האווירית הישראלית ושימוש בטילים וכטב"מים ארוכי-טווח שייתכן ואינם רבים בארסנל החות'י.

◀ בתחילת המערכה הצהירו החות'ים כי הם תוקפים רק ספינות "הקשורות לישראל". בהמשך, וככל שגברה נוכחות ספינות מלחמה אמריקאיות ואירופאיות במרחב הים האדום אשר הגיבו לתקיפות החות'ים (תחילה בירוט טילים וכטב"מים, ובהמשך בתקיפות בשטח תימן), החלו החות'ים לכוון את תקיפותיהם גם כלפי ספינות מלחמה אלה. כך לדוגמה, ב-30 בינואר 2024, שיגרו החות'ים טילי שיט נגד ספינות לעבר ספינת חיל הים האמריקאי USS Gravelly, אשר יירטה אותם (חשבון X של פיקוד המרכז האמריקאי, 31 בינואר 2024). בתגובה הצהיר **יחיא סריע, דובר הכוחות המזוינים של החות'ים**, כי הטילים ששוגרו כווננו ל-USS Gravelly, ושכל ספינות המלחמה האמריקניות והבריטיות בים האדום והערבי המשתתפות "בתוקפנות" נגדם נמצאות בבנק היעדים של הכוחות החות'ים (חשבון X של יחיא סריע, 30 בינואר 2024).

◀ מעבר להגברת התקיפות, הצליחו החות'ים לשפר את אחוזי הפגיעה שלהם ובמספר מקרים הם גרמו לנזקים משמעותיים לכלי שיט. כך למשל, במהלך חודש פברואר 2024 נפגעו לפחות שבעה כלי שיט מטילים וכטב"מים ששיגרו החות'ים. פגיעה קשה במיוחד אירעה ב-18 בפברואר 2024, כאשר הספינה MV Rubymar נפגעה מטיל בליסטי נגד ספינות ונגרם לה נזק משמעותי (חשבון X של פיקוד המרכז של ארה"ב, 19 בפברואר 2024; חשבון X של Sir Chilliiebean, 19 בפברואר 2024). כעבור שבועיים אישר פיקוד מרכז של צבא ארה"ב (CENTCOM), כי הספינה הנושאת דגל בליז, אכן טבעה לאחר שנפגעה מטיל בליסטי חות'י. עוד נמסר כי הספינה נשאה כ-21,000 טון של דשן אמוניום המסכן מאוד את הסביבה (חשבון X של פיקוד המרכז, 3 במרץ 2024). גם בחודש מרץ 2024 המשיכו להיפגע כלי שיט כתוצאה מתקיפות החות'ים. התקיפה הקטלנית ביותר מאז תחילת המלחמה התרחשה ב-6 במרץ 2024, כאשר טיל בליסטי נגד ספינות פגע בספינה True Confidence, גרם למותם של שלושה בני אדם ופציעתם של ארבעה נוספים, וגרם לנזק משמעותי לספינה (חשבון X של פיקוד המרכז, 7 מרץ 2024). הייתה זו הפעם הראשונה מאז החלו החות'ים לתקוף ספינות בה נהרגו אנשי צוות ספינה כתוצאה מתקיפתה.

² על פי נתוני The Washington Institute for Near East Policy, מאז תחילת המלחמה התרחשו שישים אירועים בהם תקפו החות'ים כלי שיט (אתר The Washington Institute for Near East Policy, 21 במרץ 2024).

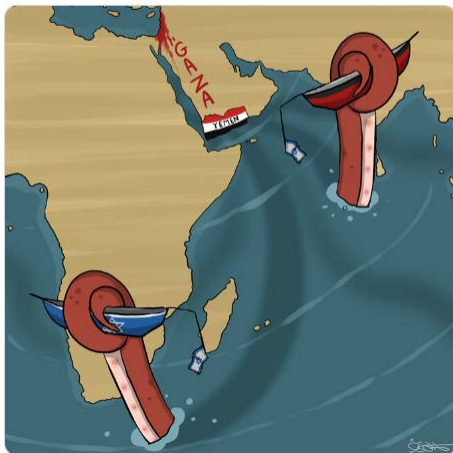
◀ מתחילת המלחמה, וכך גם בחודשים האחרונים החות'ים ממשיכים לטעון כי תקיפותיהם תפסקנה רק כאשר ישראל תחדל מ"תוקפנותה" ברצועת עזה ותסיר את המצור מעל הרצועה. **עבד אלמלכ אלחות'י, מנהיג החות'ים**, הדגיש את הטענה הזו בנאום שנשא ב- 8 בפברואר 2024, בו הוא הצהיר כי תקיפות ארה"ב ובעלות בריתה לא השפיעו כלל על יכולותיהם הצבאיות של החות'ים, וכי הפעולות שלהם נמשכות באופן רציף והן לא תיעצרנה עד להפסקת התוקפנות והמצור על רצועת עזה. הוא ציין שהחות'ים ממשיכים לסייע ל"פלסטין" בעזרת הפעולות הימיות וימשיכו לעשות כך עד שהתוקפנות תיפסק וציין כי פעולות אלו פוגעות באופן וודאי בכלכלת ישראל (אלמסירה, 8 בפברואר 2024). הוא חזר על המשואה הזו בהזדמנויות נוספות בהמשך חודש פברואר ומרץ 2024. בהתאם לכך, על אף הסלמת העימות והתגברות התקיפות בתימן נגד מטרות חות'יות, לעת עתה **לא מראים החות'ים שום כוונה לסגת מתנאייהם לסיום תקיפותיהם.**

◀ התפתחות משמעותית בפעילות החות'ים התרחשה ב- 14 במרץ 2024, כאשר מנהיג החות'ים, עבד אלמלכ אלחות'י, הכריז במהלך נאומו על "איסור מעבר של ספינות הקשורות לישראל אפילו דרך האוקיינוס ההודי ודרך דרום אפריקה מאזור כף התקווה הטובה". הוא אמר כי "המשך התוקפנות האמריקנית-בריטית נגד ארצנו לא יעצור את פעולותינו" וכי "נמשיך לפעול כל עוד יימשכו התוקפנות והמצור על הרצועה". הוא איים כי "נמשיך להרחיב את היקף פעילותינו לאזורים שהאויב מעולם לא ציפה להם" (ערוץ הטלגרם הרשמי של התנועה החות'ית, 14 במרץ 2024). ביום שלאחר מכן, **דובר כוחות המזוינים של החות'ים, יחיא סריע**, הודיע כי הכוחות החלו לתקוף כלי שיט "ישראלים או שקשורים לישראל" גם באזור האוקיינוס ההודי ובנתיבים הימיים המובילים לכף התקווה הטובה בדרום יבשת אפריקה. נתיבים אשר מהווים נתיבים חלופיים לספינות אשר בוחרות להימנע משיט בסמוך לחופי תימן ובמרחב הים האדום. בנוסף, טען סריע כי הכוחות החות'ים ביצעו "שלושה מבצעים" נגד שלוש ספינות "ישראליות ואמריקאיות" באוקיינוס ההודי באמצעות טילים וכטב"מים וכי המבצעים השיגו את מטרותיהם. בפועל לא אותרו תקיפות אלה (חשבון X של יחיא סריע, 15 במרץ 2024).

חל איסור על ישראל להפליג באוקיינוס ההודי ובכף התקווה הטובה ..

Translate post

שתי כרזות שפורסמו לאחר הצהרת החות'ים על הרחבת פעילותם למרחב האוקיינוס ההודי ונתיב השיט העובר מדרום ליבשת אפריקה (חשבון X של חזאם אלאסד, 15 במרץ 2024)

פעילות החות'ים נגד ישראל

◀ התקיפות לעבר שטח מדינת ישראל המשיכו גם בחודשים האחרונים על אף שבעת הנוכחית הן מהוות חלק קטן מתקיפות החות'ים, ב-2 בפברואר 2024 יירטה מערכת ההגנה האווירית "חץ" בהצלחה טיל קרקע – קרקע באזור הים האדום שהיה בדרכו לשטח ישראל (דובר צה"ל, 2 בפברואר 2024). למחרת, אישר **יחיא סריע, דובר הכוחות המזוינים של החות'ים**, כי הם תקפו מטרות ספציפיות באילת באמצעות מספר טילים בליסטיים (ערוץ הטלגרם של יחיא סריע, 3 בפברואר 2024). תקיפה נוספת התרחשה ב-22 בפברואר 2024, כאשר מערכת "חץ" זיהתה טיל בליסטי ארוך טווח ששוגר מכיוון תימן אל עבר המרחב האווירי של מדינת ישראל. המערכות עקבו אחרי מסלולו של הטיל, ויירטו אותו מחוץ לגבולות ישראל (דובר צה"ל, 22 בפברואר 2024). **יחיא סריע, דובר הכוחות המזוינים של החות'ים**, מסר כי בתגובה לתוקפנות האמריקנית-בריטית שיגרו החות'ים טילים בליסטיים וכלי טיס בלתי מאוישים לעבר יעדים שונים באזור אילת (ערוץ הטלגרם של יחיא סריע, 22 בפברואר 2024).

◀ גם במרץ 2024 המשיכו החות'ים לפעול ישירות נגד ישראל; ב-18 במרץ 2024 פרסם דובר צה"ל כי מטרה חשודה חצתה לשטח ישראל ממרחב ים סוף ונפלה בשטח פתוח צפונית לאילת (דובר צה"ל, 18 במרץ 2024). למחרת אישרו הכוחות החות'ים כי שיגרו מספר טילי שיוט לעבר אום רשרש (אילת) אשר פגעו במטרותיהם בהצלחה (חשבון X של אלמסירה, 19 במרץ 2024). אישור לכך הגיע מדובר צה"ל יותר מאוחר באותו היום כאשר הוא פרסם הודעה לפיה טיל שיוט שהגיע מכיוון ים סוף נפל בשטח פתוח במרחב צפונית לאילת. עוד נמסר כי לא היו נפגעים ולא נגרם נזק וכי האירוע מתוחקר (דובר צה"ל, 19 במרץ 2024). הייתה זו הפעם הראשונה בה חדר טיל או כטב"ם חות'י את המרחב האווירי של מדינת ישראל והתפוצץ בשטחה.³ תקיפה חות'ית נוספת לעבר אילת נרשמה ב-21 במרץ 2024, כאשר "מטרה אווירית חשודה" יורטה ע"י צה"ל לפני שחדרה לשטח ישראל (חשבון X של צה"ל, 21 במרץ 2024).

³ מקורו של פיצוץ נוסף שהתרחש באילת בחודש נובמבר היה טיל ששוגר על ידי מיליציות פרו-איראניות הפועלות בסוריה.

**מימין: טיל השיוט ששוגר לטענת החות'ים והתפוצץ מצפון לאילת (ערוץ הטלגרם של אלמסירה, 19 במרץ 2024)
משמאל: שער העיתון אלמסירה המדווח על התקיפה באילת (ערוץ הטלגרם של אלמסירה, 20 במרץ 2024)**

◀ במסגרת ניסיון נוסף לחזק את טענתם כי ישראל היא מטרםם העיקרית, על אף ההתפתחויות, ערכו החות'ים ב-3 בפברואר 2024 תרגיל צבאי בשם "תימן למען פלסטין" אשר דימה, בין היתר, תקיפת מוצבים ויישובים ישראלים, חטיפת חיילים ושימוש ברחפני נפץ נגד יעדים ישראלים (מרכז ההסברה של התנועה החות'ית, 3 בפברואר 2024). ב-9 במרץ 2024 ערכו החות'ים תרגיל משולב של כוחות שריון, ארטילריה וכוחות רגליים, שלטענת הארגון נועד להכין את הכוחות לקראת "מלחמת הניצחון והג'האד הקדוש". במהלך התרגיל, תורגלו בין השאר כיבוש עמדות ישראליות, תוך שימוש בירי מקלעים, רחפני נפץ ושיגור רקטות. כמו כן, תורגלה חטיפת חיילים מתוך כלי רכב משוריינים והפעלת מטענים נגד כלי רכב. (חשבון X של ההסברה הקרבית של החות'ים, 9 במרץ 2024; אתר האינטרנט 26 בספטמבר, 9 במרץ 2024).

מימין: תרגול חטיפת חייל ישראלי (חשבון X של ההסברה הקרבית של התנועה החות'ית, 9 במרץ 2024). משמאל: תרגול כיבוש מוצב ישראלי וחטיפת חיילים (מרכז ההסברה של התנועה החות'ית, 3 בפברואר 2024)

הפעילות המדינית של החות'ים

◀ ככל שנמשכת המערכה בים האדום וגוררת אליה עוד כוחות בינלאומיים ותשומת לב עולמית, כך מושפעת גם מערכת היחסים של החות'ים עם שחקנים במזרח התיכון ומעבר לו. ב-7 במרץ 2024 מסר "בכיר" בזרוע הצבאית של חמאס, כי החות'ים (אנצאר אלה) הודיעו להם כי ההסלמה האחרונה בים סוף היא בשל כוונות

ישראל לתקוף את רפיח והמשך "מדיניות ההרעבה". לדבריו, החות'ים שיגרו מסר לגדודי אלקסאם כדי לבקש את חוות דעתם בנוגע לתיווך לשחרור צוות הספינה שמוחזק על-ידם, והדגיש כי כל החלטה לגבי הספינה והצוות שלה היא החלטה בלעדית של גדודי אלקסאם. החות'ים גם הודיעו לגדודי אלקסאם כי החלטתם האסטרטגית היא להמשיך במערכה בים סוף עד להפסקת התוקפנות והסרת המצור על רצועת עזה. הבכיר הדגיש כי הקשר והתיאום בין גדודי אלקסאם לחזיתות הלחימה בלבנון, תימן ועיראק נמשכים מאז השעות הראשונות של מערכת "מבול אלאקצא" ב-7 באוקטובר 2023 (אתר ערוץ אלג'זירה, 7 במרץ 2024). בנושא זה, אמר **אסאמה חמדאן, בכיר חמאס**, כי "האחים" בתימן יצרו קשר בשלב מוקדם עם הנהגת גדודי אלקסאם, וכשנעשו ניסיונות למשא ומתן בנוגע להשבת הספינה שהחות'ים עצרו, הנהגת החות'ים הודיעה למנהלי המשא ומתן שהחלטה בנושא נתונה בידי חמאס, והתקיימו דיונים בנושא בין חמאס לחות'ים. הוא ציין שפעילות ההתנגדות של החות'ים אינה תגובה אמוציונלית אלא פעילות מחושבת בהתאם להשקפה ספציפית (חשבון X של ערוץ אלמנאר, 7 במרץ 2024).

◀ ב-16 במרץ 2024 דווח על פגישה בלבנון בין נציגים חות'ים ונציגים מחמאס, הג'האד האסלאמי בפלסטין והחזית העממית לשחרור פלסטין אשר דנה ב"הרחבת העימותים וכיתור ישראל". עוד נמסר כי הפגישה עסקה במנגנון שיתוף הפעולה בין הצדדים כהכנה ל"שלב הבא" במלחמה ברצועת עזה (אלערביה, 16 במרץ 2024).

◀ ב-16 במרץ 2024 הצהיר **עלי אלקחום, בכיר בלשכה המדינית של החות'ים**, כי "ישנה התפתחות מתמשכת ביחסים עם רוסיה, סין ומדינות ה-BRICS (ברזיל, רוסיה, הודו, סין ודרום אפריקה) שנעדה להחליש את מדינות המערב. הוא טען כי התפתחות זו נעשית במגוון תחומים כדי "להטביע את ארה"ב, בריטניה והמערב במימי הים האדום" (חשבון X של עלי אלקחום, 16 במרץ 2024). בהקשר זה יש לציין כי בסוף חודש ינואר התקיימה פגישה במוסקבה בין משלחת חות'ית ו**סגן שר החוץ הרוסי מיכאיל בוגדנוב**, בה דנו הצדדים במלחמה ברצועת עזה ובמערכה בים האדום.

◀ התפתחות נוספת ביחסי החות'ים ורוסיה וגם סין נרשמה ב-21 במרץ 2024, כאשר סוכנות הידיעות בלומברג דיווחה מפי מקורות כי "החות'ים מסרו לסין ולרוסיה שהספינות שלהן יכולות להפליג דרך הים האדום ומפרץ עדן מבלי להיתקף". המקורות הוסיפו כי "בייג'ינג ומוסקבה הגיעו להבנה בעקבות שיחות בין דיפלומטים שלהם בעומאן לדובר החות'ים, מחמד עבד אלסלאם". המקורות טענו כי "בתמורה, שתי המדינות עשויות לספק תמיכה פוליטית לחות'ים במספר גופים, כמו מועבי"ט". עוד נכתב כי "לא ברור לגמרי איך התמיכה הזו תתבטא, אבל היא יכולה לכלול חסימה של עוד החלטות נגד החות'ים (בלומברג, 21 במרץ 2024). יש לציין כי אין אישור של גורמים רשמיים בקרב החות'ים או רוסיה וסין לדיווח זה. למעשה, ב-24 במרץ 2024, שיגרו החות'ים 5 טילים לעבר ספינה בבעלות סינית ששייטה בים האדום. כתוצאה מכך, נפגעה הספינה קלות ופרצה בה שריפה שכותבה במהירות ולא דווח על נפגעים (חשבון X של פיקוד המרכז של ארה"ב, 24 במרץ 2024).

פעילות ארה"ב ובעלות בריתה

- ◀ ככל שהתרחבו והתגברו תקיפות החות'ים בחודשים הראשונים של שנת 2024, כך גברו גם תקיפותיהם של כוחות הקואליציה בהובלת ארה"ב על אדמת תימן. פעילות כוחות הקואליציה כללה גם יירוט של טילים וכטב"מים של החות'ים ששוגרו לעבר כלי שיט, אשר שיגורם הפך לאירוע כמעט יומיומי. חלק ניכר מהפעולות ההתקפיות של כוחות הקואליציה מוגדרות על ידם כ"פעולות מנע" שנועדו לפגוע ביכולות ההתקפיות של החות'ים כגון טילים וכטב"מים מוכנים לשיגור או מערכי בקרה ששולטים בפעילות הכלים הללו ומנטרים אותה.
- ◀ כך למשל ב-4 בפברואר 2024 הודיע **לויד אוסטין, מזכיר ההגנה של ארה"ב**, כי כוחות הקואליציה תקפו 36 יעדים של החות'ים בתימן, ובכלל זה מתקנים תת-קרקעיים, מאגרי נשק, משגרי טילים ומטרות צבאיות נוספות. הוא ציין שהתקיפות נועדו לשבש את יכולות החות'ים ולהעביר להם מסר ברור כי אם הן תמשכנה הם ימשיכו לשאת בתוצאות (אתר משרד ההגנה של ארה"ב, 4 בפברואר 2024). כעבור כשלושה שבועות פרסם מזכיר ההגנה אוסטין הודעה כי צבאות ארה"ב ובריטניה תקפו מטרות צבאיות באזורים שבשליטת החות'ים בתימן, בתמיכת אוסטרליה, בחרין, קנדה, דנמרק, הולנד וניו-זילנד. לדבריו, הותקפו שמונה אתרים שכללו מתקני אחסון נשק תת-קרקעיים, מתקני אחסון טילים, מערכות אוויריות בלתי מאוישות, מערכות הגנ"א, מכ"מים ומסוק (אתר הפנטגון 25 בפברואר 2024). במקור אחר דווח כי תקיפות ארה"ב ובריטניה פגעו ב-18 מטרות של החות'ים בשמונה אתרים בתימן (רויטרס, 25 בפברואר 2024).
- ◀ הכוח הימי המשותף המונהג על ידי ארה"ב אינו היחיד הפועל במרחב הים האדום נגד החות'ים. ב-31 בינואר 2024 נועדו שרי ההגנה של האיחוד האירופי בבריסל כדי לדון בהקמת כוח ימי להגנה על כל שיט בים האדום (אתר האיחוד האירופי, 31 בינואר 2024). **ג'וזף בורל, שר החוץ של האיחוד האירופי**, ציין כי הם מקדמים הקמת כוח ימי להגנה על כלי השיט באזור שיצא והדגיש שפעילות הכוחות תהיה בהתאם לאיום שיעמוד בפניהם וכי הם לא יבצעו שום פעולה ביבשה אלא רק בים (רשת Euronews, 1 בפברואר 2024).
- אורסולה פון דר ליין, נשיאת הנציבות האירופית**, הודיעה כי ב-20 בפברואר 2024 יפתח האיחוד האירופי רשמית במבצע לסייע בהגנה על השייט הבינלאומי בים האדום מפני התקפות החות'ים בתימן. היא ציינה שאירופה תבטיח חופש שייט בים האדום, על ידי פעילות עם השותפים הבינלאומיים שלה (חשבון X של נשיאת הנציבות האירופית, 19 בפברואר 2024). הכוח החל לפעול ב-19 בפברואר כשכלי השיט המשתתפים בו הונחו לבצע "פעולות מנע" בלבד. הפעילות הראשונה של הכוח הייתה יירוט של שני כטב"מים חות'ים ע"י ספינת חיל הים הגרמני ב-27 בפברואר 2024 (עמוד המבצע באתר האיחוד האירופי, 27 בפברואר 2024).

משחתת צרפתית הפועלת במסגרת כוח המשימה האירופי לים האדום במהלך יירוט 4 כטב"מים ששיגרו החות"ים (חשבון X של כוח המשימה האירופי לים האדום, 9 במרץ 2024)

דיוני והחלטות מועצת הביטחון של האו"ם

◀ מועצת הביטחון של האו"ם היוותה זירה נוספת לעימות בנושא המערכה בים האדום ולחלופי האשמות בנוגע לאחריות להתמשכות המערכה. בישיבה של מועצת הביטחון ב- 14 בפברואר 2024, קרא נציג ארה"ב באו"ם למועצת הביטחון לדרוש מהחות"ים להפסיק את התקפותיהם נגד הספינות בציינו שאיראן אינה יכולה להתכחש לתפקידה במתן תמיכה להתקפות שביצעו החות"ים, לאור התמיכה החומרית ארוכת הטווח שלה בפעולות מערערות היציבות של החות"ים (אתר של נציגות ארה"ב באו"ם, 14 בפברואר 2024). יצוין כי דוברים חות"ים ואיראנים הודו בעבר מספר פעמים כי איראן תומכת בפעולות החות"ים וכי היא אף סייעה להתעצמותם, אך שני הצדדים מכחישים שאיראן מעורבת ישירות במערכה הנוכחית. האיראנים טוענים שהחות"ים מקבלים החלטות ונוקטים בפעולות באופן עצמאי ועל בסיס שיקולים עצמאיים. דברים אלה מנוגדים לדיווחים ולהצהרות דוברים אמריקאים ואירופים כי איראן אכן מעורבת ישירות במערכה בים האדום וכי היא מסייעת לחות"ים מבצעית ומודיעינית באמצעות סיוע בתכנון פעולות החות"ים. העברת אמצעי לחימה מתקדמים לתימן, אימון כוחות חות"ים וסיוע מודיעיני לצורך תקיפות חות"יות נגד ספינות במרחב. **להערכתנו, איראן אכן מעורבת בפעולות החות"ים במערכה ומסייעת להם בדרכים שונות, אך לא ברורה מידת יכולתה למנוע מהחות"ים להמשיך את תקיפותיהם.**

◀ דברים דומים נשמעו גם בישיבה ב- 14 במרץ, בה קראו הנציגים האמריקאים לפעול "בקול אחד" נגד הפגיעה בחופש השיט, וטענו כי פעולות החות"ים פוגעים באוכלוסייה בתימן ולא מסייעות לאוכלוסייה בעזה. הנציגים מצרפת האשימו את החות"ים באחריות הבלעדית להסלמה בים האדום ודרשו שאיראן תחדל ממעשים אשר "מעוררים חוסר יציבות" ומסייעים לחות"ים. דברים דומים נאמרו גם על ידי נציגי בריטניה ויפן, בעוד הנציגים של סין ורוסיה טענו כי ההסלמה היא תוצאה של התרחבות המלחמה בעזה ומעורבות הגוברת של ארה"ב ואירופה במערכה בים האדום (אתר האו"ם, 14 במרץ 2024).

◀ בדיון שלישי ב-18 במרץ 2024, גינתה המועצה את תקיפות החות'ים ב-6 במרץ 2024 אשר גרמה למותם של שלושה בני אדם ואת תקיפת החות'ים נגד הספינה MV RUBYMAR ב-18 בפברואר 2024. מועצת הביטחון גם דרשה את שחרור המידי של הספינה Galaxy Leader ואנשי הצוות. חברי המועצה קראו לשיתוף פעולה כולל עם ממשלת תימן כדי למנוע מהחות'ים לרכוש את הנשק לצורך ביצוע התקיפות הללו והדגישו את חשיבות הנתיב הימי בים האדום (אתר האו"ם, 18 במרץ 2024).

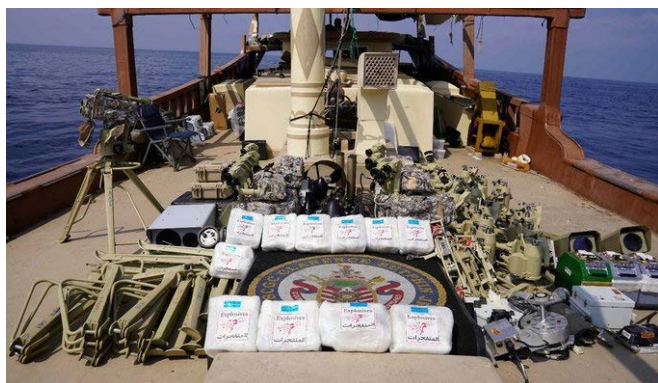
יחסי ארה"ב איראן

◀ עם התמשכות המערכה במרחב הים האדום, המשיכו גם חילופי האשמות בין ארה"ב ואיראן בנוגע למעורבותן במערכה גם מחוץ למסדרונות האו"ם. ארה"ב המשיכה לטעון, כפי שעשתה מתחילת המערכה, כי איראן עומדת מאחורי פעולות החות'ים. דברים ברוח זו נאמרו על ידי **אנתוני בלינקן, מזכיר המדינה האמריקאי**, בריאיון לעיתון אלחדת'. הריאיון פורסם באתר הרשמי של מחלקת המדינה האמריקאית, עובדה המדגישה את חשיבותו. בהתייחסו למערכה בים האדום, אמר בלינקן כי אין הצדקה לתקיפות החות'ים על השיט הבינלאומי ללא קשר לדעות השונות בקשר למלחמה בעזה וכי "היה רוצה" שאיראן תפעיל את השפעתה על החות'ים כדי שיחדלו מתקיפות אלה. עוד הוא טען, כי לדעתו, אין לאיראן אינטרס להמשיך לתמוך בתקיפות החות'ים נוכח הגינויים הרבים בעולם של תקיפות אלה (אתר מחלקת המדינה של ארה"ב, 20 במרץ 2024).

◀ איראן לא נשארה אדישה להאשמות אלה ולאחרות שנשמעו בדיוני מועצת הביטחון של האו"ם. ב-25 בפברואר 2024 פרסם **נאצר כנעאני, דובר משרד החוץ האיראני**, הצהרה בה גינה את המשך תקיפות ארה"ב ובריטניה בתימן. הוא ציין, כי התקיפות מנוגדות לחוק הבינלאומי, מהוות הפרה של ריבונותה ולכידותה הטריטוריאלית של תימן ונועדו להבטיח את ביטחונה של ישראל. כנעאני הוסיף, כי ארה"ב ובריטניה הוכיחו פעם נוספת, כי הן תומכות מלאות ב"פשעי המלחמה וברצח העם של המשטר הציוני ברצועת עזה ובגדה המערבית" וכי מטרת תקיפותיהן בתימן היא הגברת המתח באזור, הרחבת היקף המלחמה וחוסר היציבות והסטת דעת הקהל מפשעי המלחמה של ישראל (מהר, 25 בפברואר 2024). הצהרה דומה נשמעה ע"י **שגריר איראן באו"ם, אמיר סעיד אירואני**, שציין ב-19 במרץ 2024 כי נציגי ארה"ב ובריטניה עשו שימוש לרעה במועצת הביטחון, שגינתה יום קודם לכן את תקיפות החות'ים, והעלו טענות חסרות בסיס נגד איראן. לדבריו, ההאשמות נגד איראן נועדו לקדם את האג'נדה הפוליטית של ארה"ב ובריטניה ולספק לגיטימציה לפעולותיהן הבלתי חוקיות נגד תימן (איסנ"א, 19 במרץ 2024).

◀ כפי שעשו בעבר, גם במהלך החודשים הראשונים של שנת 2024 המשיכו כוחות הקואליציה לסכל ולתפוס משלוחי נשק שהיו בדרכם לשטחי החות'ים תוך האשמות שמקורם של משלוחים אלה באיראן וכי היא אחראית להם. כך למשל, ב-13 בפברואר 2024 דיווחה רשת אלערביה על פי "מקורות" כי כוחות משמר החופים של ארה"ב הצליחו להשתלט בסוף חודש ינואר 2024 על ספינה באזור הים הערבי שנשאה אמצעי לחימה ואשר יצאה מנמל באיראן וניסתה להגיע לחוף באזור דרום עומאן או תימן. הכוחות האמריקאים הצליחו לתפוס את צוות הספינה ולהחרים את המטען שלדבריהם, יועד לחות'ים (אלערביה, 13 בפברואר 2024). אירוע נוסף

התרחש ב- 28 בינואר 2024, אך פורסם רק ב- 15 בפברואר 2024 ע"י פיקוד המרכז של ארה"ב. לפי הפרסום, כוחות צבא ארה"ב תפסו אמצעי לחימה מתקדמים בכלי שיט באזור הים הערבי, שהגיע מאיראן לאזורים שבשליטת החות'ים בתימן. בהודעת פיקוד המרכז צוין כי המשך אספקת אמצעי לחימה לחות'ים מהווה הפרה ישירה של החוק הבינלאומי ופוגע בסחר הימי וכי הם מחויבים לפעול יחד עם בני בריתם כדי להתמודד עם הסיוע הקטלני האיראני באזור, בכל האמצעים החוקיים, כולל הטלת סנקציות (פיקוד המרכז של ארה"ב, 15 בפברואר 2024).

ספינה איראנית שהבריחה אמל"ח לחות'ים ונתפסה ע"י חיל הים של ארה"ב והאמל"ח שנתפס עליה (חשבון X של פיקוד המרכז של ארה"ב, 15 בפברואר 2024)

◀ למתיחות בין ארה"ב ואיראן במסגרת המלחמה ישנה ככל הנראה גם השפעה על מערכת היחסים בין ארה"ב לבעלות בריתה במזרח התיכון. ב- 14 בפברואר 2024 פורסם על פי "מקורות המעורים בנושא", כמה מדינות ערביות, ביניהן מאע"מ, מגבילות את ארה"ב מלהשתמש במתקנים צבאיים על אדמתן כדי לבצע תקיפות אוויריות נגד שלוחותיה של איראן. "גורם רשמי" במערב מסר כי מאע"מ נקטה בצעד זה משום שהיא לא רוצה להיראות ככזו המתנגדת לאיראן והיא לא רוצה להצטייר כמקורבת מדי למערב ולישראל. "גורם אמריקני" אישר את המידע ומסר כי מדינות המנסות להפיג את המתיחות עם איראן מגבילות יותר ויותר את ארה"ב ושותפיה מביצוע פעולות הגנה עצמית מאדמתן (אתר החדשות פוליטיקו, 14 בפברואר 2024). להערכתנו, ישנם שיקולים נוספים (ואף משמעותיים יותר), לחוסר נכונותן של מדינות המפרץ וסעודיה להיות מעורבות במערכה בים האדום כמו המגעים שלהן עם החות'ים להסכם הפסקת אש ארוך טווח במלחמה ביניהן (שהתחילו לפני המלחמה ברצועת עזה), וחוסר רצון "לקחת צד" בצורה מובהקת במלחמה הנוכחית.

◀ על רקע המתיחות בין ארה"ב ואיראן, פרסם היומון הבריטי "Financial Times" מפיי" גורמים אמריקניים ואיראניים כי ארה"ב ניהלה במהלך השנה מגעים חשאיים עם איראן במטרה לשכנע אותה להשתמש בהשפעתה על החות'ים כדי לסיים את התקיפות בים האדום. על פי היומון, המשא ומתן החל בינואר 2024 והוא התנהל באופן עקיף דרך עומאן. את המשא ומתן מטעם ארה"ב ניהל **ברט מקגורק, שליח נשיא ארה"ב למזרח התיכון**. את המגעים מטעם איראן ניהל **עלי באקרי-כני, סגן שר החוץ** (Financial Times, 14 במרץ 2024).

◀ "מקורות איראניים" הכחישו את הדיווחים בטענה, כי חילופי המסרים והמגעים בינם לבין ארה"ב מוגבלים אך ורק למשא ומתן סביב הסרת הסנקציות על איראן וכי הדיווחים על שיחות בין שתי המדינות בנוגע למצב בים האדום הם חלק מ"לוחמה פסיכולוגית" שמנהלת ארה"ב המנסה להסתיר את כישלונה בזירה הדיפלומטית (אירנ"א, 14 במרץ 2024).

◀ מידע מהימן על פעילות איראנית ישירה בשטח תימן היה נדיר בשנים האחרונות, וביתר שאת מאז תחילת מלחמת "חרבות ברזל". עם זאת, סימן לפעילות שכזו הופיע ב- 18 במרץ 2024, בעקבות דיווח לפיו "מקורות תימנים" מסרו לערוץ סקיי ניוז בערבית כי 15 מומחים זרים, בהם איראנים ומומחים מחזבאללה, נהרגו בתקיפות אמריקאיות-בריטיות בתימן (טלגרם, 18 במרץ 2024). חשוב לציין, כי ידיעה זו דווחה בקצרה ולעת עתה אין לה סימוכין במקורות אחרים.